

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ : กรณีโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยมะแกงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงราย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการแบ่งปันความรับผิดชอบของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ การประเมินสภาพปัญหาในการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ และความคิดเห็นต่อแนวทางการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยมะแกงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 217 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์ ผลการศึกษาสรุป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สถานภาพทางสังคมไม่ได้ดำรงตำแหน่งใดๆ จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีรายได้ต่อครัวเรือน/ปีมากกว่า 40,000 บาทต่อครัวเรือนต่อปี มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า 3 ปี สำหรับผลการศึกษาลักษณะการแบ่งปันความรับผิดชอบของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า กลุ่มผู้ใช้น้ำเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับลักษณะการแบ่งปันความรับผิดชอบอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะการเข้าร่วมการเลือกและแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่ม ขณะที่การเข้าร่วมในวิธีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมการใช้น้ำ แบ่งปันน้ำอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะการเข้าร่วมประชุมเพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่สมาชิกภายในกลุ่ม ส่วนผลการศึกษากการประเมินสภาพปัญหาการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า กลุ่มผู้ใช้น้ำประเมินตนเองว่ามีการวางแผนการใช้ประโยชน์จากน้ำอยู่ในระดับสูง ขณะที่การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาและบำรุงรักษาอ่างเก็บน้ำและระบบส่งน้ำอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะสมาชิกขาดการเข้าร่วมการซ่อมแซมตัวอ่าง สำหรับผลการศึกษาความคิดเห็นต่อแนวทางการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการน้ำของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ ทั้ง 3 ด้าน ในภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยความคิดเห็นต่อขั้นตอนการประเมินผลแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือขั้นตอนการประสานงานในการปฏิบัติการ และขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายและแผนยุทธศาสตร์

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา คือ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในฐานะหน่วยงานกลางในการประสานการดำเนินงานสนองพระราชดำริ ควรจัดประชุมชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญของการเข้ามาร่วมแบ่งปันความรับผิดชอบโดยจัดกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยระหว่างเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ จัดให้มีการศึกษาดูงานในพื้นที่โครงการที่ได้รับรางวัลในเรื่องของการบริหารจัดการน้ำ และส่งเสริมการเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้าร่วมในขั้นตอนการวางแผนนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของโครงการสำหรับการศึกษารั้งต่อไปควรทำการศึกษาเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำโครงการอื่น และควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหุ้นส่วนของสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการน้ำ